

Makáry Sebestyén

ÖBÖL

A másfél-két méteres víz alján
sűrű, tengeri füvek.
Amíg leér a lábam, gyalogolok. Csak a hullámok
fénytörése és a felület változó csillogása
zavarja az átlátást. A vízhez
érintem az orromat, a felszín
a felület feszültségétől
kisimul, tisztán látszódnak a füvek, végtelen
kiterjedésük, a két lábfejem,
és 3-4-5 méterenként, egyenletes
szórásban a nagy, tengeri, egyszerű,
felfelé nyitott kagylók,
lassú vízcseréik. A kisebb vízben,
a füvek szintjétől az úgy 1 méteres mélységig
sötét, lekerekített, az emberi partvédelem ideszórt
nagyobb kövei, erős,
lemezes algatelepek nőnek rajtuk,
a lábam alatt sem törnek össze, kibújnak a lábujjaim közül,
kijjebb kavicsok, és a homok szemcseméretét idéző törmelék,
köztük csigaházak különböző fajai,
tarisznyarákok. Az öbölben,
bal kézre, a derékig érő vízben
családok, ahol állok, kevesen, jobb kézre,
a nyílt tengerre néző stégeknél megint,
ott mélyebb a víz, a stégekről ugrálnak.

A KIKERICIS

A kikerics kezdet.
De ahelyett, hogy az ősz kezdetét jelentené,
az, hogy már augusztusban kinyílik,

épp hogy elbizonytalanítja a kezdet pontszerű fogalmát.
Szétnyíló bimbójában az őszi, az őszi,
a sárgászöld, megbarnult rothadásról alkotott
fogalmunkat pattintja szét.
Csak azt kell megértenem,
mi nyílik bimbójából.

Egy barátom egyik rég használt beceneve Kikerics volt.
A vele való megismerkedésem 5 éve kezdődött.
A kikerics Colchicum. A Colchicum (teljes nevén Colchicum autumnale),
Médiára és egy a miénknél ösztönösebb, természethez
közelebb álló világra, a barbár Colchisra utal, ahová még
elérünk ősszel, és ahonnét
Médeia élet fölötti hatalma is ilyenkor
hozzánk elér. Nem vagyok képes elviselni
ennek a nőnek a közelségét, pedig nem
csak colchicin van a szemeiben. Kikerics barátomat is
ennek a colchicinnak a fényében láttam.
Télen nincsen a colchicinnak fénye.
Hogy már egy éve nem találkoztunk, nem befejezés.
A kikerics nem csak kezdet. Az októberre elnyíló virágok
tavasszal termést hoznak. A megtermékenyített magot,
miután az – a fagyok ellen – a föld alá húzódott, a tavasszal kihajtó
akár 25-30 cm-s visszás tojásdad levelek (melyek
a nyár közepére majd leszáradnak) megérlelik,
és kiemelik toktermésében
a föld alól, ha nem ássák ki a gumóját,
hogy főzetet készítsenek háziállataiknak
a természetközeli népek,
hogy a bundájukat bekenjék
rüh, kullancs ellen,
máskülönben
senki nem nyúl hozzá, pedig
fiatal kontyba tűzve jól mutat,
és vonzó, és a lélek öröme,
ameddig örömmel tépik,
és nem félnek a színeitől.

GÖRCSES ÉS KÉREG

Nem hatalmasodik el, és nem enyhül.
Növekszik a törzsben, a törzssel. A kéreg szemérmes. Csak a törzs növekedése feszíti túl azon, ami még elviselhető.
Először a görcsök helyein, a dudorokban reped meg, majd a repedésekből, a fajra jellemzően, hosszanti irányban felszakad, és ezt nevezzük a kéreg fejlődésének, hogy kinyílik a teste, és előbb vékonyan, majd a tucatjával szélesedő évek sávjában a kéreg alatti meztelen fonat is látszik, ami nem szakad fel, legfeljebb megszikkadnak a szálak, de feszes fonatuk görbülete, mint térd- vagy könyök- vagy arccsont-kitüremkedés, nem árul el többet, mint testrészeket a görcsről, amiről a kéreg se, bár a görcs nyitja szét, nem tud.
Az megmarad a fának.
Az csak a növekedésében és a szélben való mozgásában: ott se több, mint szokatlan.
Nem a görcsről, nem a kéregről, de egy intuitív észrevételt, ha rendszeresen visszajárnánk, könnyedén tehetnénk, ha találnánk magunkban bármit, amiről ezt a visszajárást meg tudnánk jegyezni, az arccsontokat, a könyököket, a térdeket, vagy csak a kérget, egyszerűen a kéreggel foglalkozni, mert a szem se alkalmas rá, hogy mögé lásson, viszont, ha a kéregre néz, az már nem hagyja úgy elemelni a tekintetet, hogy itt csak letört egy ág, itt csak megcsavarta egy szél még csemetekorában.